

Miljö- och energidepartementet
Kemikalieenheten
Att. Monica Törnlund
103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se

monica.tornlund@regeringskansliet.se

Yttrande över Rapport från ett regeringsuppdrag om förslag på nationella regler för högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 8 februari 2016 erhållit rubricerat ärende för yttrande. Med anledning härav vill SGU framföra följande:

SGU är expertmyndighet för grundvatten och ansvarig myndighet för miljökvalitetsmålet ”grundvatten av god kvalitet”. Miljökvalitetsmålet innebär att grundvattnet ska bidra till en säker och hållbar dricksvattenförsörjning. SGU utgår vid sina ställningstaganden bland annat från sitt uppdrag att verka för skydd av grundvattnet inom ramen för miljökvalitetsmålet.

SGU instämmer med Kemikalieinspektion (KemI) om att det är viktigt att begränsa utsläppen av alla högfluorerade ämnen i möjligaste mån för att minska exponeringen för och potentiell påverkan på människor och miljö. SGU instämmer även i att en reglering som begränsar all användning av brandsläckningsskum som innehåller högfluorerade ämnen skulle medföra att en stor källa till direkt spridning av högfluorerade ämnen till miljön kraftigt skulle reduceras. SGU menar att ett totalförbud vore önskvärt. Om detta inte är möjligt idag är det mycket viktigt att regeringen gör den av KemI rekommenderade regelbundna översynen av användningsbegränsningen med syfte att skärpa densamma.

SGU ser positivt på de informations- och utbildningsinsatser som KemI i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) planerar för att motverka felanvändning av fluorbaserade brandsläckningsskum. SGU vill lyfta att det är viktigt att det i dessa insatser ingår information om grundvattnets sårbarhet och om hur spridningen till grundvattnet går till. SGU avser att medverka i de planerade utbildningsinsatserna för att bidra till ökad förståelse för geologins betydelse. Här vill vi lyfta aspekter som var det är extra viktigt att begränsa brandskumsanvändning, bland annat baserat på de sårbarhetskartor och utbildningar som SGU tagit fram på uppdrag av MSB.

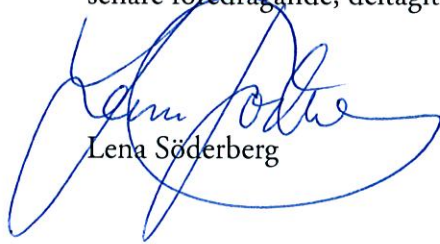
SGU ser även positivt på framtagandet av ett förslag på anmälningsplikt för användare av brandsläckningsskum.

KemI skriver i sin sammanfattning av uppdraget att "Vi kan inte med den information vi har tillgänglig i nuläget inte kvantifiera nyttan av användningsbegränsningen i termer av minskade risker för hälsa och miljö eller i termer av minskade kostnader för upprätthållande av skälig dricksvattenkvalitet. Men om nollalternativet (det vill säga om inga åtgärder vidtas) leder till att Livsmedelsverkets åtgärdsgräns överskrids vid någon kommunal dricksvattentäkt inom det närmaste decenniet, och att detta undviks i och med den föreslagna åtgärdsbegränsningen, så är begränsningen *troligtvis* samhällsekonomiskt lönsam." (SGUs kursiv). Här bedömer SGU att begränsningen *definitivt* är samhällsekonomiskt lönsam. I KemIs sammanfattning anges att kostnaderna för den föreslagna användningsbegränsningen antagligen blir mindre än 6 miljoner kronor det första året efter ikraftträdandet, och därefter mindre än 3 miljoner kronor per år. Kostnader för sanering och tekniska anpassningar av fordon kan tillkomma. Samtidigt listar KemI i avsnitt 9.3.2 några exempel på kostnader för åtgärder för dricksvattenförsörjning där vattnet blivit förorenat. Föroreningen av dricksvattnet i Uppsala har lett till att det kommunala vattenbolaget har årliga kostnader på ca 10 miljoner kronor för rening med aktivt kol. I Ronneby har vattenrening inte lyckats, utan vattenbolaget arbetar med att exploatera en ny vattentäkt. Ett exempel på kostnad för att bygga ut en ny vattentäkt med vattenverk och ledningsnät anges ifrån Växjö kommun, där totalsumman slutade på 455 miljoner kronor. SGU vill tillägga att ersättning av andra större vattentäkter kan värderas till 1 miljard eller mer. Detta är då bara kostnaden för de installationer som krävs för att utvinna och distribuera dricksvattnet; värdet av själva naturresursen, grundvattenmagasinet, är inte inkluderat. SGU drar slutsatsen att den samhällsekonomiska lönsamheten med att förhindra tillförsel av högfluorerade ämnen till grundvattnet är stor.

På grundval av ovanstående anser SGU att det är viktigt att på ett tydligt sätt lyfta de samhällsekonomiska vinsterna med användningsbegränsning av brandskum innehållande högfluorerade ämnen.

Beslut i detta ärende har fattats av Generaldirektör Lena Söderberg.

I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschef och tillika verksjurist Helena Kjellson samt statsgeologerna Helena Dahlgren och Charlotte Defoort, den senare föredragande, deltagit.

Lena Söderberg

Charlotte Defoort